

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Godfarfoss Kraft AS
Postboks 1563
3007 DRAMMEN

Vår dato: 01.10.2021
Vår ref.: 201907615-55
Arkiv: 317
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lars Midttun
22959773/lami@nve.no

Godfarfoss kraftverk i kommunene Hol og Nore og Uvdal, Viken - Godkjenning av detaljplan for miljø og landskap

Vi viser til deres søknad om godkjenning av detaljplan for miljø og landskap for Godfarfoss kraftverk.

Vedtak

NVE godkjenner fremlagte detaljplan for miljø og landskap av 26.2.2020 og justerte detaljplaner av 8.12.2020 for bygging av Godfarfoss kraftverk i Dagalivassdraget, i kommunene Hol og Nore og Uvdal.

Godkjenningen av detaljplan for miljø og landskap gis på følgende vilkår:

- Dere skal orientere oss om når anleggsarbeidet starter og når anlegget blir satt i drift. Vi skal også orienteres ved viktige eller kritiske faser.
- Før anleggsarbeidet starter skal inngrepsgrenser og forekomster av rødlistearter innenfor inngrepsgrensene markeres tydelig i felt. Arbeidet med fysisk merking skal utføres i samarbeid med landskapsarkitekt og biolog som beskrevet i forelagte planer. Endelige inngrepsgrenser skal markeres i et revidert arealbrukskart som sendes NVE ved oppstart av arbeidene.
- Gravearbeider skal gjennomføres uten snø og frost i bakken.
- Høyden på inntaksdam/terskel skal ikke overstige kote 782,0 av hensyn til vassdragsvernet. Konesjonær skal strebe etter å minimere inngrep på svaberg i vassdraget.
- Adkomstveiene skal legges lavt og tilpasses terrenget. Adkomstveiene skal ikke være et deponi for overskuddsmasser.
- Det skal utarbeides en mer detaljert plan for sluttarrondering og istandsetting av deponi og riggområdene. Planen skal forelegges NVE for godkjenning i god tid før oppstart av istandsetting.
- NVE skal godkjenne utkast til opplysningsskilt og foreslått plassering. Skiltene skal tilfredsstillende våre krav til informasjon for allmennheten.
- Senest 1 måned etter idriftsettelse av kraftverket skal dere sende inn melding om dette til oss på skjema som ligger på vår hjemmeside (<https://www.nve.no/om-nve/skjema-og-rapporteringsordninger/>).
- Det skal utarbeides et program for etterundersøkelser iht. forslaget i BioFokus-notat 2020-57. Programmet skal sendes til NVE for godkjenning før kraftverket settes i drift.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

- Det skal utarbeides en plan for terskler og biotopforbedrende tiltak for fisk. Planen skal sendes til NVE for godkjenning senest ett år etter idriftsettelse.
- Det skal utarbeides en sluttrapport ett år etter idriftsettelse som sendes NVE. Rapporten skal inneholde bilder, en redegjørelse av gjennomføringen og dokumentere at anlegget er bygd i samsvar med planen.

Detaljplan for miljø og landskap må være i samsvar med vilkår og forutsetninger som fremgår av:

- Konsesjon gitt ved kongelig resolusjon den 6.2.2015
- Konsesjon til å redusere installert effekt og slukeevne, samt å flytte kraftstasjonen nærmere utløpet i en såkalt «dagdrop» gitt ved kongelig resolusjon den 26.4.2019
- Tillatelse til planendring gitt ved NVEs vedtak av 1.10.2021.

NVE kan kreve ytterligere detaljering for alle deler av tiltaket. Slike planer for ytterligere detaljering skal godkjennes av oss før arbeidet settes i gang.

Godkjenningen har hjemmel i konsesjonen datert 26.4.2019 post nr. 6.

Tilsyn

NVE vil følge opp anlegget med inspeksjon.

Anlegget er både for planlegging, bygging og senere drift underlagt bestemmelser om internkontroll etter forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058 IK-vassdrag). Ved tilsyn på anlegget vil NVE kontrollere at internkontroll etter denne forskrift er etablert.

Vår behandling av søknaden

Godfarfoss Kraft AS (heretter Godfarfoss Kraft) fikk konsesjon til bygging av Godfarfoss kraftverk ved kongelig resolusjon av 6.2.2015. Elvestrekningen som berøres er 950 m lang og er en del av Dagalivassdraget i Numedalslågen. Inntaket til kraftverket etableres i utløpet av Nedre Svangtjønn på ca. kote 782 på sørsiden av vassdraget. Iht. konsesjonen fra 2015 skulle vannet føres i en 40 meter lang tilløpstunnel til kraftstasjon i fjell. Herfra skulle vannet føres i en 830 m lang avløpstunnel ned til utløpet på ca. kote 745 i den regulerte Pålsbufjorden. Kraftverket ville få en maksimal slukeevne på 62 m³/s og en installert effekt på 19,8 MW. Årlig middelproduksjon var estimert til 54 GWh.

Den 26.4.2019 ble det gitt tillatelse i kongelig resolusjon til å redusere installert effekt og slukeevne, samt å flytte kraftstasjonen nærmere utløpet i en såkalt «dagdrop». Godfarfoss kraftverk vil iht. justerte planer ha en maksimal slukeevne på 31 m³/s, installert effekt på 9,5 MW og en årlig middelproduksjon på omtrent 38 GWh. Konsesjonen er gitt i medhold av vassdragsreguleringsloven § 3 og på nærmere fastsatte vilkår.

Iht. NVEs innstilling av 25.5.2018 skal NVEs damtilsyn fatte vedtak om konsekvensklasse for gitt alternativ før NVEs miljøtilsyn kan ta detaljplaner for miljø og landskap til behandling. Dam og vannvei ble plassert i konsekvensklasse 0 i NVEs vedtak av 15.8.2019.

Detaljplanen

Utbyggingen som ble presentert i detaljplan for miljø og landskap av 26.2.2020 samsvarte i stor grad med planene som lå til grunn for konsesjonen av 26.4.2019. Den største endringen var etter NVEs oppfatning knyttet til utløpskanalen fra kraftstasjonen. Konsesjonen av 6.2.2015 er basert på at utløpskanalen legges i Pålsbufjorden. Konsesjonen av 26.4.2019 baseres derimot på en løsning med utløp i elva. I detaljplanen har konsesjonær beskrevet en løsning iht. opprinnelig konsesjon med utløp i fjorden. Utover dette er minste driftsvannføring i kraftverket redusert fra 6,5 til 5,0 m³/s. Videre er det

oppgitt at største slukeevne vil variere med vannstanden i Pålbufjorden. Konsesjonær oppgir en ytelse på generatoren på maksimalt 9,99 MVA. Denne skal oppnås ved en største slukeevne på 33 m³/s ved lav vannstand i Pålbufjorden, og 38 m³/s ved høy vannstand.

Under NVEs behandling av detaljplanene er prosjektet endret og tilpasset i stort omfang. Justeringene er beskrevet nærmere på de påfølgende sidene.

I gjeldende konsesjon er det bl.a. satt følgende vilkår: «*Stikking av veitraseen sør for elva gjøres i samråd med en botaniker/bryolog for å unngå konsekvenser for den rødlistede arten huldretormose.*»

I forbindelse med utarbeidelsen av detaljplanen ble Faunafokus v/biolog Oddvar Olsen engasjert for å ivareta nevnte vilkår. Høsten 2019 fant Olsen to forekomster av huldretormose i veitraseen til kraftstasjonen. På samme befaring ble det registrert ytterligere to mosearter og en lavart, som står på den norske rødlista, umiddelbart oppstrøms planlagt kraftverksinntak. Artene det dreier seg om er flomtveblamose (rødlistekategori sterkt truet/EN), skåldraugmose (rødlistekategori datamangel/DD) og laven *Leptochidium crenatum* (rødlistekategori sterkt truet/EN). I tillegg ble det funnet en lavart (*Thelocarpon superellum*) som antas å være sjelden, men som ikke er vurdert på norsk rødliste av 2015.

Etter NVEs befaring av planområdet og kvalitetssikring av utkast til detaljplaner for miljø og landskap, mottok vi en revidert detaljplan for miljø og landskap den 26.2.2020.

Høringsuttalelser

Detaljplanen ble sendt på en begrenset høring den 10.3.2020. Fylkesmannen i Oslo og Viken ble særlig bedt om å vurdere funn av rødlistearter. Miljødirektoratet fikk kopi av høringsbrevet. Høringsfrist ble satt til 1.4.2020. I det følgende har vi skrevet en kortfattet oppsummering av mottatte høringsuttalelser. Uttalelsene er tilgjengelige i sin helhet via offentlig postjournal/eInnsyn.

Hol kommune skriver i e-post av 2.4.2020 at de ikke har noen innvendinger til miljøtiltakene som er foreslått i planen. Kommunen presiserer at det er viktig at de foreslåtte tiltakene følges opp på en god måte, og at utbyggingen utføres så skånsomt som mulig. Hol kommune presiserer at vurdering av bl.a. terskler og tiltak for fisk må vurderes i etterkant av utbyggingen. Når det gjelder forholdet til arealplanen for området, viser Hol kommune til tidligere tilsendt dispensasjon av 28.5.2019.

Nore og Uvdal kommune viser i brev av 7.4.2020 til vurderingene av arealbruk og virkninger på naturmangfoldet som er omfattet av kommunens dispensasjon fra arealformålet av juni 2019. Kommunen har ingen ytterligere merknader til detaljplanen.

Fylkesmannen i Oslo og Viken skriver i e-post av 3.4.2020 at de ikke har vesentlige merknader til miljøplanen.

Viken fylkeskommune viser i brev av 31.3.2020 til deres tidligere uttalelse i forbindelse med konsesjonsbehandlingen av Godfarfoss kraftverk. Fylkeskommunen har ingen nye merknader knyttet til kulturminner.

Statnett påpeker i brev av 31.3.2020 at vannkraftanlegget ikke kan settes i drift uten et vedtak fra systemansvarlig. Statnett skriver videre at deler av vannkraftanlegget ligger innenfor deres byggeforbudssone.

Høringsuttalelsene ble forelagt konsesjonær for kommentar. Konsesjonær kommenterte forholdet til Statnett spesielt. Iht. vilkår om leveringskvalitet i anleggskonsesjonen kunne ikke NVE sluttbehandle detaljplanene før det forelå en avtale med Statnett. En slik avtale ble sendt NVE 10.8.2020.

NVE ber om nye vurderinger

Konsesjonær tok investeringsbeslutning i slutten av juni 2020 og sto klar for oppstart av anleggsarbeidene påfølgende høst. I brev av 19.8.2020 ba NVE konsesjonær om en tilbakemelding på om utbyggingen kunne tilpasses slik at vassdragsmiljøet, der nevnte rødlistearter som ble funnet like oppstrøms kraftverksinntaket, ikke ble påvirket av prosjektet. NVE vurderte artene som særlig verdifulle. Vi ba videre om en faglig vurdering av området hvor artene var funnet og om en kartlegging av mulige tilsvarende habitat. Samtidig sendte NVE detaljplanen på en ny høring til Fylkesmannen og Miljødirektoratet. I brevet ba vi om en konkret vurdering av verdien av rødlisteartene/habitatet og hvilke konsekvenser prosjektet har for artene. Høringsfrist ble satt til 28.8.2020. I det følgende referer vi det NVE anser som de mest sentrale punktene fra uttalelsene:

Fylkesmannen i Oslo og Viken foreslår tre tiltak i brev av 25.8.2020. For det første skal nyoppdagede rødlistearter ivaretas gjennom anbefalte tiltak fra Oddvar Olsen (flytte inntak mm). For det andre anbefaler Fylkesmannen at det gjennomføres grundigere kartlegginger. For det tredje blir det anbefalt å gjennomføre naturtypekartlegging.

Miljødirektoratet skriver i brev av 27.8.2020 at det er sterkt beklagelig at forekomstene av rødlistearter først blir funnet i prosjektets detaljplanfase, og at dermed konsesjonen er gitt på et mangelfullt grunnlag. Miljødirektoratet ber NVE om å pålegge konsesjonæren en ny detaljplan som sikrer levedyktige forekomster av de verdifulle artene basert på forbedret kunnskap. Direktoratet mener utbyggingen i sin nåværende form kan være uforenelig med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 og bryte med nasjonale og internasjonale mål om å forbedre situasjonen for trua arter.

Ny kartlegging

Konsesjonær engasjerte Multiconsult v/Ragnhild Heimstad til å vurdere løsninger for å avbøte virkningene for rødlisteartene. NVE forstår det slik at Multiconsult ikke hadde mandat fra konsesjonær til å vurdere løsninger som medførte flytting av inntak i nevneverdig grad. NVE mottok et notat fra Multiconsult den 7.9.2020 som NVE videresendte til Fylkesmannen og Miljødirektoratet. Konsesjonær og Multiconsult presenterte nevnte notat for Fylkesmannen, Miljødirektoratet og NVE i et møte den 14.9.2020. Etter NVEs oppfatning hadde ikke miljøforvaltningen tillit til vurderingene av foreslåtte avbøtende tiltak. Det skyldes at rødlisteartene som var funnet oppstrøms planlagt kraftverksinntak er svært spesialiserte og at kun et fåtall norske eksperter kjenner deres biologi godt nok til å vurdere tiltak. På bakgrunn av dette ble det foreslått en ny kartlegging av området med eksperter på lav og moser. Konsesjonær aksepterte forslaget.

Faunafokus v/Oddvar Olsen og Biofokus v/Torbjørn Høitomt og Sigve Reiso ble engasjert av konsesjonær for å kartlegge planområdet 22.-23.9.2020. Feltarbeidet resulterte i funn av 16 rødlistearter, hvorav 12 arter var nye funn. Av disse er to sterkt truet (EN), tre sårbare (VU), ti nær truet (NT) og én har for svakt datagrunnlag til å kunne plasseres i ordinær kategori (DD). Det oppgis at det er potensial for flere rødlistede arter, spesielt kjuker på furulæger og lav på gadd. I tillegg ble den gamle furuskogen i området vurdert til å klassifisere for verdi B eller A etter DN-håndbok 13. Forekomsten av flomtvbebladmose ble ikke gjenfunnet. I rapporten fra Olsen og Høitomt (BioFokus-notat 2020-57) blir det anbefalt flere avbøtende tiltak for å ivareta skogen og rødlisteartene i størst mulig grad. På bakgrunn av rapporten har konsesjonær, i etterkant av dialog med Statnett, foreslått å flytte adkomstveien til kraftstasjonen til ryddebeltet sør for kraftlinjen som går langs Pålbufjorden (1,3 km lang). Det foreslås også å fordele deponiet på to nye arealer under kraftlinjen til Statnett. Veitraseen til inntaket skal gjøres så smal som mulig. Arbeidet med å etablere midlertidig fangdam ved inntaket skal foregå i vassdraget. Biolog skal benyttes under anleggsarbeidet. Rapporten fra Olsen og Høitomt samt justerte planer ble sendt på begrenset høring til Fylkesmannen og Miljødirektoratet med høringsfrist 30.9.2020. I det

følgende har vi valgt å referere mottatte uttalelser tilnærmet fullt ut. Etter NVEs vurdering er detaljene i uttalelsene viktige for den videre oppfølgingen av prosjektet.

Fylkesmannen i Oslo og Viken skriver følgende i brev av 29.9.2020:

«Kartlegging

Naturtyper

Under befaringen 22. – 23.09.2020 ble det ifølge notatet til kartleggerne avdekket arealer som har så høye naturverdier at de bør avgrenses som naturtype – gammel furuskog etter DN-håndbok 13. Nærmere kartlegging vil kunne avgjøre om verdien blir B eller A. Etter rutekartleggingsmetodikken til Miljødirektoratet skal de delene av området som kan defineres som naturskog av furu gis svært høy kvalitet som følge av størrelse på lokaliteten, rødlistefunn og god tilstand.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen forutsetter at disse funnene følges opp med nærmere kartlegging, slik at polygoner med viktige naturtyper kan avgrenses på kart, beskrives og legges inn i Naturbase. Vi vurderer imidlertid at den nylig gjennomførte kartleggingen er et tilstrekkelig grunnlag for å planlegge avbøtende tiltak for bevaring av rødlistede arter, før naturtypene er publisert i Naturbase.

Arter

22. – 23.09 ble følgende arealer kartlagt for moser og lav: ankomstveger, jordkabler samt deponi, kraftstasjon og inntak. Det ble også kartlagt på nordsiden av elva. I kartleggenes notat heter det: Det er nå til sammen påvist 16 rødlistearter i områder som direkte eller indirekte vil bli påvirket av fysiske inngrep. Av disse er to sterkt truet (EN), tre sårbare (VU), ti nær truet (NT) og én har for svakt datagrunnlag til å kunne plasseres i ordinær kategori (DD).

Fylkesmannens kommentar

De nye funnene illustrerer at det var grunnlag for å anta at det var potensial for flere rødlistede arter, og at det var riktig å engasjere erfarne kartleggere med spesialkompetanse på moser og lav. Selv om kartleggerne vurderer at det fortsatt er stort potensiale for å finne flere rødlistearter ved en nøyere undersøkelse og søk i et videre område, anslår vi at tiltaksområdet er tilstrekkelig grundig kartlagt etter rødlistede arter som kan bli påvirket av inngrepet. Dette begrunnes særlig i at det er områder som direkte eller indirekte vil bli påvirket av fysiske inngrep, som er blitt grundig kartlagt. Vi er godt fornøyde med at det er brukt spesialkompetanse særlig på moser og til dels på lav. Vi vurderer at det nå foreligger tilstrekkelig kunnskap om rødlistede arter i området til å planlegge avbøtende tiltak for å bevare kjente forekomster av truede lav- og mosearter innenfor tiltaksområdet.

Avbøtende/kompenserende tiltak

Kartleggerne har selv foreslått omfattende tiltak i sin kortrapport. Kartleggenes forslag til avbøtende/kompenserende tiltak er, så langt vi kan se, videreført i referatet som forslag til løsninger. Forslagene til tiltak tar hensyn til ny kunnskap, og er derfor mer omfattende og detaljerte enn tidligere forslag.

Fylkesmannens kommentar

Fylkesmannen har hverken spesialkompetanse på artene det skal tas hensyn til eller lokalkjennskap til tiltaksområdet. Vi har derfor ikke grunnlag for å vurdere tiltakenes konsekvens for artene, og går derfor ikke gjennom de enkelte forslagene. Men forslagene til avbøtende tiltak virker fornuftige, detaljerte og spesifikke for å ivareta forekomster av rødlistede arter innenfor de ulike delområdene. Vi har tillit til at forslagene er utformet av personer som både kjenner artenes krav til livsmiljø, er lokalkjent i tiltaksområdet og har vurdert de ulike inngrepenes konsekvenser for de ulike påviste rødlistede artene. Vi anbefaler derfor på det sterkeste at kartleggerens egne forslag til avbøtende og kompenserende tiltak implementeres. Ut fra referatet, oppfatter vi at det er enighet om dette. Vi forutsetter at kompetent biolog med spesialkompetanse på de artene som skal forsøkes å ivaretas, skal delta i den videre detaljplanleggingen og gjennomføringen av de avbøtende tiltakene. Dette sikrer at det benyttes kompetanse på artenes krav til livsmiljø på detaljnivå i gjennomføringen av tiltakene. Dette kan være avgjørende for å lykkes med å bevare artene. Vi har forstått at Torbjørn Høitomt fra BioFokus har sagt ja til å ta denne rollen, og er betrygget av det.

Som kartleggerne allerede har skrevet, er det potensiale for å gjøre flere funn av rødlistede arter. Dersom det ikke er mulig å gjennomføre alle inngrepene uten å komme i konflikt med rødlistede arter (f.eks. fordi det gjøres nye funn underveis), er det viktig at det hele tiden gjøres en vurdering av hvor hvert inngrep gjør minst skade på naturverdiene. Hvis mulig, bør nasjonalt viktige forekomster (i høy truetthetskategori og med få funn nasjonalt) prioriteres.

For å dokumentere effekten av inngrepene og de avbøtende tiltakene, anbefaler vi at det gjennomføres etterundersøkelser, der målrettet kartlegging av de påviste rødlisteartene, inngår. Det må benyttes tilsvarende spesialkompetanse på moser og lav som i kartleggingen 22. – 23. september 2020, både under planlegging og gjennomføring av et opplegg for etterundersøkelser.

Konklusjon

- Funn av naturtypelokaliteter med høye naturverdier bør kartlegges tilstrekkelig til at de kan avgrenses på kart, beskrives og publiseres i Naturbase. Men kunnskapsgrunnlaget er i dag tilstrekkelig til at avbøtende tiltak for bevaring av rødlistede arter kan planlegges.*
- Det foreligger nå tilstrekkelig kunnskap om rødlistede arter i området til å planlegge avbøtende tiltak for å bevare kjente forekomster av truede lav- og mosearter innenfor tiltaksområdet.*
- Vi anbefaler på det sterkeste at kartleggerens egne forslag til avbøtende og kompenserende tiltak implementeres.*
- Vi forutsetter at kompetent biolog med spesialkompetanse på de artene som skal forsøkes å ivaretas, skal delta i den videre detaljplanleggingen og gjennomføringen av de avbøtende tiltakene.*
- Vi anbefaler at det gjennomføres etterundersøkelser, der målrettet kartlegging av de påviste rødlisteartene, inngår»*

Miljødirektoratet skriver følgende i brev av 29.9.2021:

«Vi viser til vår forrige uttalelse 27.08.2020, og NVEs anmodning om ny uttalelse i saken på bakgrunn av ny kartlegging og ekspertvurderinger gjennomført av Biofokus og Faunafokus i løpet av september 2020.

Miljødirektoratet er tilfreds med at det er utført ny kartlegging innenfor tiltaksområdet til Godfarfoss kraftverk. Kartleggingen har fokusert på planlagte adkomst- og anleggsveier, kabeltraseer, massedeponi, kraftstasjon og inntak. I tillegg er det gjennomført registreringer i et større område langs elva. Kartleggingen har avdekket et betydelig antall nye forekomster av rødlistearter, og inkluderer nå totalt 16 arter – hvorav 3 er i kategorien VU og to i kategorien EN. Utbyggingsområdet har dermed fått ytterligere økt verdi mht. naturmangfold. Samtidig er kunnskapsgrunnlaget lang mer betryggende mht. å finne utbyggingsløsninger og avbøtende tiltak som begrenser skadevirkningene mest mulig.

Den tidligere omtalte forekomsten av flomtvebladmose (EN) ble ikke gjenfunnet, og antas å ha utgått av naturlige årsaker. Derimot er det gjort noen nye funn av laven *Leptichidium crenatum* (EN) på steiner og berg i og langs elva. Denne fuktighetskrevede arten ble funnet i en smal sone over normal vannlinje (bølgeskulpsonen). Norge har mer enn 50 % av de europeiske forekomstene av denne arten, som gjør den til en norsk ansvarsart. Videre medfører funn av flere rødlistede lavararter knytta til gammel furuskog at det berørte skogsområdet kvalifiserer til naturtypelokalitet av høyeste verdi.

Selve inntaket (på landsiden) og kraftverket ser ut til å gå greit klar av konflikter, gitt aktuelle beskyttelsestiltak for nærområdet i anleggsfasen. Planlagte adkomstveier til inntak og kraftverk, midlertidige anleggsveier samt massedeponi vil derimot komme i direkte konflikt med dokumenterte rødlistearter. Kartleggerne har derfor foreslått endrede veitraseer, og sterkt anbefalt en ny lokalisering av deponiet (foreslått å legge dette i eksisterende kraftgate ved Pålshufjorden), samt avbøtende og kompenserende tiltak som f.eks. skånsom flytting av død ved og utlegging av felte trestokker på egnede steder (nytt habitat). Vi oppfatter at de negative virkningene kan reduseres betraktelig dersom disse forslagene følges, forutsatt at kompetent biolog deltar i detaljplanlegging og utførelse. Vi oppfatter også at konsesjonæren vil følge opp disse anbefalingene, og knytte til seg nødvendig spisskompetanse videre i prosjektet.

Det er likevel liten tvil om at utbyggingen vil få negative konsekvenser for rødlistede arter og naturverdien til området som helhet. Det knytter seg særlig risiko til endrede forhold for *L. crenatum* etter utbygging, som vil bli påvirket av endret vannføring/vannstand og dermed endrede fuktighetsforhold på levestedene i og langs elva. Det er vanskelig å finne avbøtende tiltak mht. denne arten, men det må unngås å fylle over eller fjerne store steiner i eller nær elva som utgjør mulige levesteder.

Vi anser det som viktig å få gjennomført etterundersøkelser for å dokumentere effekter av de aktuelle inngrepene/forstyrrelsene på de registrerte artene, hvor *Leptichidium crenatum* og *Thelocarpon superellum* framheves spesielt, samt for å fremskaffe erfaring med aktuelle avbøtende og kompenserende tiltak. Det er svært begrenset kunnskap på dette området i Norge, og erfaringene fra etterundersøkelsene vil dermed få overføringsverdi til lignende utbyggingssaker som berører særlig verdifulle lav- og mosearter.

Vi ber om at vurderingene og anbefalingene fra Biofokus og Faunafokus legges til grunn for gjennomføringen av prosjektet. Videre forutsetter vi at konsesjonæren knytter til seg biologisk fagekspertise i detaljeringen og utførelsen av utbyggingen, og anmoder NVE om å innarbeide dette som vilkår i en tillatelse. Vi ber også om at det innarbeides krav om etterundersøkelser.

Undersøkellesprogrammet, og etter hvert resultatene fra dette, bes oversendt Fylkesmannen og Miljødirektoratet.»

NVE ber om planendringssøknad og justerte detaljplaner

NVE registrerte at utbygger strakk seg langt for å tilpasse prosjektet til de biologiske verdiene i planområdet. Etter vår vurdering var de justerte planene langt bedre tilpasset naturverdiene sammenlignet med konsesjonsgitt tiltak. Tilpasningen førte imidlertid til at utbyggingen beveget seg ut av området som var omfattet av rammene i konsesjonen. Dette gjaldt i all hovedsak arealer knyttet til adkomstvei til kraftstasjonen samt massedeponi for tunnelmasser. NVE besluttet derfor å be konsesjonær i e-post av 16.10.2020 om å utarbeide en planendringssøknad samt justerte detaljplaner. I e-post av 21.10.2020 presiserte vi kravene til tilleggsinformasjon og informerte om videre saksgang.

Nye høringsuttalelser

NVE mottok en planendringssøknad og justerte detaljplaner i e-post av 8.12.2020. Planene ble sendt på høring parallelt den 27.1.2021 med høringsfrist 10.3.2021. I det følgende har vi skrevet en kortfattet oppsummering av mottatte høringsuttalelser.

Statsforvalteren i Oslo og Viken skriver i brev av 10.3.2021 at de slutter seg til følgende oppsummering i planendringssøknaden: «*Det er lagt opp til en rekke avbøtende tiltak for å redusere de negative påvirkningene i resterende deler av tiltaket. De avbøtende tiltakene reduserer de negative virkningene vesentlig og tiltaket som det framstår i denne planendringssøknaden utgjør en stor forbedring sammenlignet med konsesjonsgitt tiltak.*»

Statnett viser i brev av 25.2.2021 til tidligere uttalelser om nettilknytning av Godfarfoss kraftverk. Statnett skriver videre at de har tett dialog med prosjektet og at riggplasser er justert iht. deres innspill. De har derfor ingen ytterligere kommentarer.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren på Svalbard skriver i brev av 18.2.2021 at den foreslåtte justeringen ikke vil berøre registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift. Direktoratet kan heller ikke se at tiltaket vil omfatte uttak av masse som fattes av mineralloven. Det informeres om at det er registrert et område med sand og grus på nordsiden av Godfarfossen og at forekomsten er vurdert som lite viktig.

Naturvernforbundet i Buskerud skriver i brev av 12.3.2021 at de faglige undersøkelsene som er utført under konsesjonsbehandlingen ikke har hatt tilstrekkelig grundighet og omfang før de er sendt til endelig beslutning. Forbundet påpeker at det er viktig at utbygger benytter erfarne biologer til å bistå ved etablering av veier, linjetraseer, riggplasser, terskelføring etc. i utbyggingsfasen og at program for etterundersøkelser utarbeides. De mener videre at utbygger bør pålegges å følge forslagene til avbøtende tiltak som fremgår av de justerte planene.

Viken fylkeskommune skriver i brev av 26.02.2021 at de ikke kjenner til automatisk fredede kulturminner innenfor de nye områdene som omfattes av utbyggingen. Fylkeskommunen kjenner imidlertid til en relativt stor tetthet av arkeologiske kulturminnelokaliteter tett på området. De vurderte derfor at det var potensial for å påvise sport fra spesielt steinalder i området. På bakgrunn av dette satt fylkeskommunen krav om arkeologisk registrering i området på barmark. De ba derfor om utsatt høringsfrist til 1.7.2021.

I brev av 28.5.2021 skriver Viken fylkeskommune at de har gjennomført arkeologisk registrering og at det ikke ble påvist funn av automatisk fredete kulturminner. De har derfor ingen merknader knyttet til kulturminner, men minner om aktsomhetsplikten i kulturminneloven § 8. Denne er også omfattet av konsesjonen.

Høringsuttalelsene er forelagt konsesjonær for kommentar. Konsesjonær viser i e-post av 4.5.2021 spesielt til uttalelsen fra Naturvernforbundet og skriver at fagkompetanse vil bistå i utbyggingsfasen. Videre vil fagkompetanse benyttes i prosessen med å utarbeide et omforent oppfølgingsprogram for tiden etter idriftsatt kraftverk.

Tilleggsinformasjon - Lukking av bekk

Som del av ytterligere detaljplanlegging i regi av tiltakshaver, er det utarbeidet en rapport der behovet for, og virkningene av, en bekkelukking er beskrevet, NVE-ref. 200900683-164. Nye plasseringer av massedeponier medfører at en bekk i vannforekomst Pålsbufjorden bekkefelt må legges om over en strekning på ca. 40 meter og legges i rør over en strekning på ca. 10 meter. To andre bekkestrenger i samme vannforekomst vil få nye krysningspunkter av adkomstveien inn til kraftstasjonen og må legges i ca. 7-8 meter lange rør/stikkrenner under veien. Planlagte bekkelukkinger er vurdert i NVEs tillatelse til planendring (200900683-163).

NVE er i utgangspunktet skeptiske til å legge bekker i rør gjennom tippene. I NVEs god praksis ark 6/2015 skriver vi bl.a. følgende:

«Det er lite ønskelig å legge bekker i kulvert eller rør gjennom tippene. Dette både ut fra hensynet til åpne vannveier og driftserfaringer som viser at tilstopping er et problem ved denne løsningen. I de tilfelle det er nødvendig å legge kulvert/rør må det utstyres med inntaksrist for å redusere faren for tilstopping. Korte betongrør er ikke egnet for formålet da setninger i tippene ofte fører til at rørene glir fra hverandre. Rørtypen må ellers være solid og ha lang holdbarhet. Stålrør har en tendens til å ruste mens for eksempel polyetylenrør har vist seg å fungere bra.»

I tilsendt rapport er det oppgitt at rørene får dimensjoner på 400, 600 eller 800 mm og at løsningene ikke er ferdig prosjektert. Rørtype er ikke oppgitt. NVE forventer at konsesjonær prosjekterer kulverter som er tilstrekkelig dimensjonert og som anses som varige. Den ene bekken vil legges i dagen over tippene på en strekning på 40 meter. Her må konsesjonær finne en løsning som sikrer at bekken ikke kan erodere i tippene. I den sammenheng er det viktig at bekken sikres tilstrekkelig plass. NVE vil følge opp valg av løsninger under det videre tilsynet med prosjektet.

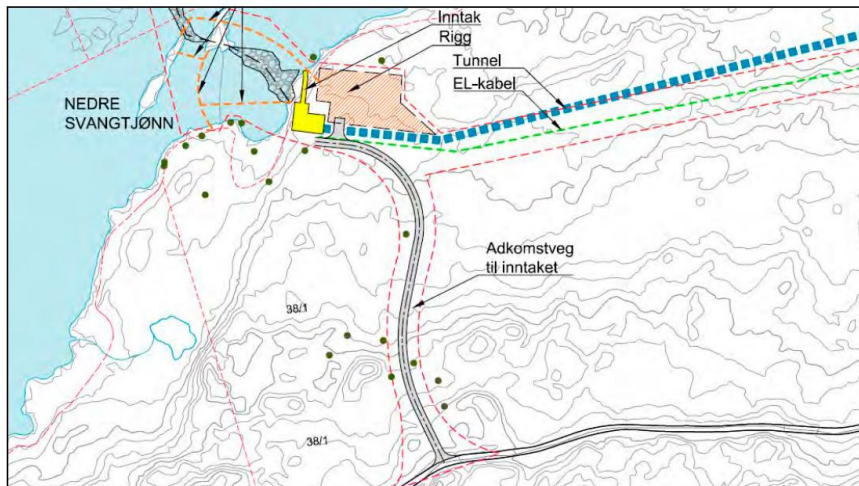
NVEs vurdering

NVE mener den reviderte detaljplanen for miljø og landskap i utgangspunktet er en god plan. Områdene knyttet til Godfarfossen har verdifulle landskapselementer og opplevelsesverdier. Den nye kartleggingen viser også at området har stor verdi for naturmangfoldet. Konsesjonær har involvert relevant fagekspertise og brukt mye tid og ressurser på å finne løsninger som er tilpasset landskapet og naturmangfoldet. Fagekspertisen skal også benyttes videre i anleggs- og driftsperioden. NVE mener engasjementet til konsesjonær er særlig viktig i et prosjekt som dette. Byggingen av Godfarfoss kraftverk er krevende fordi det er mange hensyn som skal ivaretas. Vi vil i den anledning understreke viktigheten av tydelige krav og god informasjon til entreprenøren for å forhindre utilsiktet transport og anleggsarbeid utenfor arealavgrensingen for anlegget.

I konsesjonen gitt ved kongelig resolusjon i 2015 og 2019 er det satt vilkår og gitt føringer som setter rammer for hvordan Godfarfoss kraftverk skal bygges og driftes. I nevnte konsesjoner er det også henvist til vilkår og føringer i de respektive innstillingene fra NVE. I sum er det mange vilkår og føringer som skal ivaretas gjennom NVEs behandling av detaljplanene. I foreliggende detaljplan har konsesjonær presentert disse vilkårene og føringene og samtidig beskrevet hvordan disse ivaretas gjennom prosjektet. Forutsetninger og føringer gitt i NVEs tillatelse av 1.10.2021 (NVE-ref. 200900683-163) kvitteres ut i dette vedtaket. Foreliggende detaljplaner er mangelfulle på enkelte momenter som vi kommenterer i dette vedtaket. Utover dette mener NVE at detaljplanen med

supplerende justeringer er utformet slik at de allmenne interessene i planområdet er ivaretatt som forutsatt i gjeldende konsesjon. Vi minner samtidig om at det er konsesjonær som er ansvarlig for at anlegget bygges i samsvar med konsesjonen og godkjente planer.

Resultatene fra undersøkelsene som ble gjennomført i september 2020 viser at området har stor verdi for naturmangfoldet. Reviderte planer og BioFokus-notat 2020-57 viser hvordan utbyggingen skal gjennomføres for å ivareta disse verdiene på best mulig måte. Hensynet til naturmangfoldet er vurdert i NVEs godkjenning av planendring og det er satt vilkår. NVE forutsetter i likhet med Statsforvalteren, Miljødirektoratet og Naturvernforbundet at prosjektet bygges i samsvar med planene. Vi vil understreke viktigheten av at inngrepsgrensene markeres tydelig i felt med bruk av alpingjerder eller tilsvarende. Arbeidet med fysisk merking i felt skal utføres i samarbeid med landskapsarkitekt og biolog som beskrevet i forelagte detaljplaner. Eksakte inngrepsgrenser skal måles inn og tegnes i et revidert arealbrukskart som sendes NVE ved oppstart av arbeidene. Dersom konsesjonær i samråd med nevnte fagekspertise, mener det er inngrepsgrenser på land som ikke trenger å merkes fysisk, skal dette begrunnes ved oversendelse av arealbrukskartet. På bakgrunn av dette setter NVE vilkår.

INNTAKSOMRÅDET. Utsnittet av arealbrukskartet hentet fra justerte detaljplaner viser adkomstveien til inntaket. Grønne punkter angir funn av rødlistearter.

Dagalivassdraget ligger i et område med kort barmarkssesong/vekstsesong. I rapporten fra NVEs befaring i 2019 skriver vi at planområdet synes å ha begrenset med vekstmasser. Vi påpeker videre viktigheten av å ta vare på vekstlaget og mellomlagre dette på best mulig måte. Detaljplanen beskriver de samme utfordringene og hvordan anleggsarbeidet skal utføres for å ivareta vekstlaget og spare naturstein som skal benyttes til istandsetting. NVE forventer at konsesjonær er særlig oppmerksom på dette temaet ved oppstart av arbeidene. Innledende arbeider vil ha stor betydning for hvordan inngrepsområdene kan istandsettes. Vi vil bl.a. påpeke at deponiene ligger i et eksponert landskap mot Pålbufjorden. Deponiene må arronderes og tilføres ekstra vekstmasser for å sikre god tilpasning til landskapet. Ved godt arbeid kan man sannsynligvis sikre et overskudd av vekstmasser til dette formålet fra ny adkomstvei langs Pålbufjorden. I den samme traseen kan man sannsynligvis også sikre tilstrekkelig antall med naturstein til bruk ved istandsetting. Vi vil også løfte frem riggområdet ved inntaket. Her er det et steinlandskap som må vies særlig oppmerksomhet ved innledende arbeider. NVE ber om at steiner som skal spares markeres i terrenget før anleggsarbeidet starter.

Innledende arbeider med avdekking av vekstmasser, flytting av steiner og sortering av øvrige masser må foregå uten snø og frost i bakken. NVE setter derfor vilkår. Det er etter vårt syn ikke mulig å ivareta natur- og landskapsverdier på en tilstrekkelig god måte dersom dette vilkåret ikke følges.

Prosjektet vil danne et stort masseoverskudd fra tunnelarbeidene. NVE mener det er viktig at adkomstvei til kraftstasjon og inntak legges lavt og tilpasses terrenget iht. detaljplanen. Adkomstveiene skal ikke være et deponi for overskuddsmasser. NVE setter derfor vilkår.

Dagalivassdraget er et vernet vassdrag ned til kote 782. Samtidig er det gitt tillatelse til å bygge Godfarfoss kraftverk med inntak på kote 782. I detaljplanen er det oppgitt at løsningen ikke skal påvirke vannstanden i Nedre Svangtjønn og at prosjektet dermed ikke er i konflikt med vassdragsvernet. Siden det er små marginer for om utbyggingen går inn vassdragsvernet, vil NVE gjennom vilkår presisere at den permanente inntakskonstruksjonen med dammer/terskler ikke skal ligge høyere enn kote 782,0. Konsesjonær må kunne legge frem dokumentasjon på at inntaket er bygget i samsvar med vilkåret ved tilsyn.

I både konsesjonsvilkårene og høringsuttalelsene til detaljplanen er det lagt vekt på at kraftverksinntaket med inntaksdam skal tilpasses landskapet og fremstå som dempet. I henhold til detaljplanen skal dammen utformes som en lav terskel i sikk-sakk-form over elva med forankring i naturlige svaberg. Det skal videre benyttes lokal elvestein inn mot betongterskelen for å dempe inngrepet. For å få et best mulig uttrykk på terskelen anbefaler NVE at elvesteinen som skal benyttes håndteres varsomt i anleggsperioden. For å dempe inntrykket av inntaket ytterligere mener NVE at konsesjonær skal strebe etter å minimere inngrepene på svaberg i elveløpet. Det er bl.a. viktig at terskelen forankres til naturlige svaberg på en skånsom måte. Videre må konsesjonær unngå skader på synlig svaberg på oppstrøms og nedstrøms side av dammen så langt det er mulig. Dersom maskiner må stå på svaberg skal det benyttes gummibelter. Alternativt kan svaberget dekket med sprengningsmatter eller tilvarende for hindre kjøreskader.

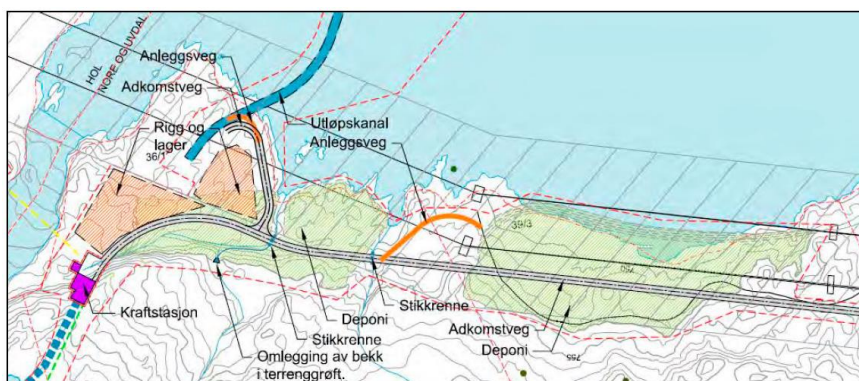
Hol kommune presiserer at vurdering av bl.a. terskler og tiltak for fisk må vurderes i etterkant av utbyggingen. Den samme vurderingen er også kommunisert mellom konsesjonær og NVE under behandlingen av detaljplanene. Hensynet til fisk er også løftet frem i uttalelsen fra Statsforvalteren. Etter vår vurdering bør man vente med å utarbeide planer for terskler og biotopforbedrende tiltak til kraftverket har kommet i drift. I den forbindelse planlegger konsesjonær bl.a. å gjennomføre undersøkelser av vanndekt areal. Undersøkelsene vil danne grunnlaget for anbefalte tiltak i vassdraget. På bakgrunn av dette har NVE innarbeidet et vilkår om at det skal utarbeides en plan for terskler og tiltak for fisk som skal forelegges NVE. Planen skal sees i sammenheng med fiskepassasjen som etableres ved inntaket.

I gjeldende konsesjon er det lagt vekt på at kraftstasjonen skal få en god tilpasning til terrenget og landskapet, og at de visuelle virkningene blir så små som mulig. NVE mener forelagt detaljplan viser en godt tilpasset stasjonsbygning som fremstår som dempet i terrenget. Kraftstasjonen, trafo og kontor er bundet sammen med bruk av kledning.

KRAFTSTASJONEN. Stasjonsbygget plasseres i en utsprengt byggegrop tett på terrenget. Fasaden får horisontale trespiler og det etableres vegetasjon på taket. Fjellskjæringene får et noe dempet uttrykk.

Utløpskanalen fra kraftstasjonen kan etter NVEs syn bli et stort terrenginngrep som blir godt synlig lokalt. Plasseringen av kanalen har vekslet under konsesjonsbehandlingen med utløp i Pålsbufjorden og utløp i elva. I departementets merknader til vilkårene post 6 står det bl.a. følgende: «I utgangspunktet er NVE av sikkerhetsmessige årsaker skeptisk til at utløpskanalen skal være åpen. Utforming av utløpskanalen og mulige avbøtende tiltak må vurderes som del av en detaljplan. Bl.a. bør det vurderes om det bør etableres en kulp ved utløpet for å hindre tørrlegging i situasjoner med driftsstans av hensyn til fisk.» I konsesjonen er det i tillegg lagt til grunn at utløpskanalen skal utformes slik at den blir så kort som mulig. Detaljplanen beskriver hvordan utløpskanalen skal tilpasses terrenget. Påhugget til utløpskanalen er lagt så langt ut mot Pålsbufjorden som teknisk mulig. Kanalen får en buktene form som tilpasses ut mot lavbrekk i reguleringssonen i fjorden. Kanalen vil ligge i fjell de første 100 meterne. Ved tunnelpåhugget blir skjæringen minst 10 meter høy og deretter avtar høyden. Konsesjonær antar at det er en del løsmasser i reguleringssonen i Pålsbufjorden. Utløpet sikres med gjerde langs skjæringskanten ned mot fjorden. I reguleringssonen legges skjæringene med skråning på minimum 1:2 og tilpasses terrenget. Detaljplanen lister opp føringer for arbeidet slik at utløpskanalen blir tilpasset landskapet på best mulig måte. Utover det som er nevnt skal det bl.a. sprenges så presist og lite som mulig. NVE mener beskrivelsene i detaljplanen viser at konsesjonær skal ta hensyn til landskapet og bygge utløpskanalen iht. føringene i konsesjonen. Vi legger til grunn at konsesjonær er kjent med viktigheten av at utløpskanalen tilpasses landskapet på best mulig vis og beskrivelsene videreformidles til de som skal utføre arbeidet. En godt tilpasset utløpskanal er også avhengig av at tilgrensende terreng er ivarettatt på en skikkelig måte i anleggsperioden. Vi forutsetter at konsesjonær gjør nødvendig tiltak for å skåne terrenget som grenser mot utløpskanalen.

AREALBRUK VED PÅLSBUFJORDEN. Utsnittet er hentet fra reviderte detaljplaner og viser bl.a. adkomstvei, deponier, kraftstasjon, utløpskanal og midlertidig arealbruk til rigg og lager.

Deponiene vil være blant de største inngrepene i landskapet ved realisering av anlegget. NVE vil derfor ha et tydelig fokus på at disse får en god tilpasning til landskapet. Dette vil kreve godt samarbeid mellom konsesjonær, entreprenør og NVE. NVE stiller seg positive til at tunnelmassene fra prosjektet behandles som en ressurs og anvendes til samfunnsnyttige formål. Vi gjør oppmerksom på at konsesjonær iht. konsesjonsvilkårene post 6 «plikter å skaffe seg varig råderett over tippene og andre områder som trengs for å gjennomføre pålegg som blir gitt i forbindelse med denne post». Dersom det blir aktuelt å anvende masser fra tippene i kommunalt eller regionalt godkjente prosjekter, skal det innhentes samtykke fra NVE i forkant. NVE mener det er usikkert hvilken avsetning det blir av tunnelmassene. For å ivareta landskapsvirkningene av deponiene, er det innarbeidet vilkår knyttet til deponiene og riggområdene. Blant annet er det innarbeidet vilkår om at det skal utarbeides en mer detaljert plan for sluttarrondering og istandsetting av deponiene og riggområdene. Planen må blant annet beskrive hvordan sluttarronderingen av tippene er tenkt utført slik at de passer inn i terrenget. Videre må retningslinjer for utforming av overflaten og metode og mål for revegeteringen beskrives. Det må gå

frem av planen om, og eventuelt hvilke deponier som tilrettelegges for fremtidig uttak og hvilke som tenkes som permanente.

I kongelig resolusjon fra 2015 står det bl.a. følgende under hensynet til fugl: «*Forstyrrelser ved uttransportering av masser fra det planlagte deponiet vil kunne representere en negativ konsekvens for eventuelle hekkende individer. Departementet forutsetter at det i detaljplanen settes restriksjoner for uttransportering av masser fra deponiet, dersom det påvises at sårbare fuglearter hekker i en fastsatt radius*». I NVEs innstilling 25.5.2018 er hensynet til fugl beskrevet på følgende måte: «*Dersom rovfuglreir påvises, bør det i anleggsfasen tas hensyn til hekkende par i den perioden den aktuelle arten hekker. Hvilke hensyn som skal tas i slike situasjoner bør avklares med Fylkesmannen.*» NVE mener planen for deponiene som er beskrevet i avsnittet over også skal inneholde en vurdering av hensynet til hekkende fugl. I foreliggende detaljplan er det oppgitt at konsesjonær venter på oppdaterte artsdata fra Fylkesmannen (nå Statsforvalteren). NVE forventer at konsesjonær følger opp dette forholdet og avklarer spørsmålet knyttet til hekkende rovfugl direkte med Statsforvalteren. NVE ber om å bli informert om oppfølgingen.

Begrunnelse for særskilte godkjenningsvilkår

NVE ser det som hensiktsmessig å be om en sluttrapport som oppsummerer arbeidet som er utført. Vi ber også om bilder som viser berørt areal og dokumentasjon på at anlegget er bygd i samsvar med godkjente planer. NVE setter derfor vilkår.

Linjetilknytning

NVE viser til vilkår nr. 9 i anleggskonsesjon gitt Godfarfoss Kraft den 26.4.2019 med krav om at det før anleggsstart må inngås avtale med Statnett SF om leveringskvalitet, jf. § 1-3 i forskrift om leveringskvalitet. Slik avtale ble inngått 8.8.2020. NVE vurderer derfor at vilkåret er oppfylt. Konsesjonær har også inngått en nettilknytningsavtale med Statnett.

Linjetilknytningen skjer med 22 kV produksjonsradial som består av luftstrekk fra stasjonen og over elven og videre som jordkabel til Dagali koblingsstasjon. Trasé for jordkabel ble kartlagt for rødlistearter og naturverdier i september 2020 uten at det ble gjort funn. Produksjonsradialen skal etableres i første byggetrinn siden den skal forsyne anlegget med byggestrøm. Arealbrukskartet viser at kantsonen mot vassdraget skal ivaretas. Ved etablering av luftspenn over vassdraget forventer NVE at konsesjonær ikke fjerner mer kantvegetasjon enn nødvendig. Kantvegetasjonen er viktig for dempe inntrykket av inngrepene rundt stasjonen og selve luftspennet. I foreliggende detaljplan er det ikke beskrevet at det skal legges fiber i trekkerør i tilknytning til luftspennet. Trekkerør er godt synlige og forsterker de visuelle effektene. Dersom det skulle være aktuelt, ber NVE om å bli kontaktet for å vurdere alternativer.

Det skal legges en kabeltrasé i terrenget mellom inntak og kraftstasjonen. Vi forutsetter at kabelen legges skjult i terrenget og uten konsekvenser for det verdifulle naturmiljøet på strekningen. NVE har ingen ytterligere merknader knyttet til planlagt utførelse beskrevet i justerte planer.

Vurdering av flom og skredfare

I detaljplanen er forholdet til flom- og skredfare beskrevet. NVE registrerer at områder som er markert med ulik naturfare i NVE Atlas også er kommentert og vurdert i detaljplanen. Like vest for kraftstasjonen skal det etableres en flomsikring som skal hindre at vann fra elven flommer inn mot stasjonen. I NVEs rapport fra befaring den 6.8.2019 er det gjengitt at flomvullen kan legges mellom to knauser og få et naturlig uttrykk. NVE legger til grunn at konsesjonær finner en løsning som er godt tilpasset landskapet. Vi forventer at konsesjonær gjør nødvendige vurderinger for å forebygge og unngå

ev. skader som følge av flom og skred. Vi har ingen ytterligere merknader til vurderingene i detaljplanen.

Vurderinger etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante bestemmelser.

Saken har nylig vært opplyst gjennom konsesjonsbehandling og i denne prosessen har naturmangfoldloven kapittel II blitt vurdert. Vurderingene etter naturmangfoldloven som ligger til grunn for konsesjonen vurderes som tilstrekkelig konkrete, oppdaterte og dekkende for godkjenningen av detaljplanen. NVE har derfor ikke foretatt nye vurderinger av tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og viser til vurderingene som er gjort i konsesjonsprosessen.

Vurdering av arrangement for minstevannføring, krav om skilting og merking

Minstevannføringen skal slippes i en kombinasjon av overløp og rør med regulering. Iht. detaljplanen bygges minstevannføringsarrangementet slik at det tar hensyn til fiskevandring og minstevannslipp. NVE mener i likhet med konsesjonær at det er viktig at fiskepassasjen plasseres så nær inntakskonstruksjonen som mulig. Fra innsiden av varegrinden bygges det et minstevannføringsarrangement som leder 2 m³/s i rør med utløp tett på overløpet. Det monteres en elektromagnetisk måler på røret og plasseres i en målekum. NVE forutsetter at løsningen vil gi et tilstrekkelig dypt vannspeil umiddelbart nedstrøms overløpet hele året.

For å ivareta minstevannføringskravet på vår (5 m³/s), sommer (10 m³/s) og høst (5 m³/s) skal det i tillegg slippes vann i/over en utsparing/skråslisse. Størrelsen på vannslippet skal kontrolleres ved å kombinere teoretisk beregning med vannføringsmålinger med saltkonsentrasjonsprinsippet med ulike overløpshøyder for å kalibrere beregningsmodellen. NVE legger til grunn at konsesjonær utarbeider en god vannføringskurve med kontrollmålinger ved idriftsettelse av anlegget og i driftsperioden. Oppdatert vannføringskurve, beregninger og skisser skal sendes NVE sammen med sluttrapporten ett år etter idriftsettelse.

Metoden dere har beskrevet for slipp- og dokumentasjon av minstevassføring oppfyller kravene i post 1 i konsesjonen. Dette er avhengig av at dere installerer og drifter utstyret riktig.

Vi setter krav til anleggets funksjon og godkjenner prinsippene for målemetode og slippløsning, men ikke valg av utstyr eller leverandør. Derfor må dere kunne dokumentere skriftlig for oss, at dere har kalibrert og kontrollmålt utstyret. For slipp av minstevannføring som måles direkte ved vanngjennomstrømming i rør er det spesielt viktig å påse at forutsetningene for at måleutstyret gir riktige verdier er oppfylt. Dette gjelder spesielt krav om rettstrekning på rør, fylt vannrør og laminær vannstrøm.

Dersom det viser seg at godkjent arrangement for slipp og dokumentasjon av minstevannføring ikke oppfyller krav som er satt i vassdragskonsesjonen, kan vi kreve ombygging, jf. vannressursloven § 59.

Allmennheten skal kunne kontrollere at pålagt minstevannføring er oppfylt. NVE veileder 3/2020 «Slipp, måling og dokumentasjon av minstevannføring» beskriver hvordan dette kan løses. Se mal for opplysningsskilt på våre nettsider www.nve.no.

Forhold som dere må avklare før arbeidet kan starte

Plan- og bygningsloven

Dere må avklare med kommunen om tiltaket må ha dispensasjon fra gjeldende arealplan. Dette fordi det må være i samsvar med kommuneplanen sin arealdel og gjeldende reguleringsplaner. Dette gjelder selv om tiltaket har fått konsesjon, og dermed er unntatt fra byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven, jf. forskrift om byggesak (FOR 2010-03-26-488 - byggesaksforskriften) § 4-3 første ledd.

Dere må og sørge for at tiltaket blir gjennomført i samsvar med plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Dette gjelder særlig reglene i plan- og bygningsloven om tekniske krav (§ 29-5), og krav til produkt til byggverk (§ 29-7) med tilhørende deler av byggeteknisk forskrift. Disse gjelder så langt de passer for tiltaket.

Naturforekomster, landskapsområder og kulturminner

Vi minner om post 5 om konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift og post 8 om kulturminner som konsesjonæren må følge opp i forkant av og under anleggsperioden.

Privatrettslige rettigheter

Vi gjør oppmerksom på at konsesjonæren må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Nødvendige tillatelser etter annet lovverk

Før anleggsarbeidet starter må konsesjonæren innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Det skal sendes inn dokumentasjon til kommunene Hol og Nore og Uvdal når anlegget er ferdig bygd

Når anlegget er ferdig bygd, skal dere sende kartdata i egnet format med alle fysiske anlegg til Nore og Uvdal og Hol kommuner, slik at kartdata kan gjøres tilgjengelige på en enkel måte, jf. byggesaksforskriften § 4-3 fjerde ledd.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Anne Rogstad
fungerende direktør

Mari Hegg Gundersen
seksjonssjef

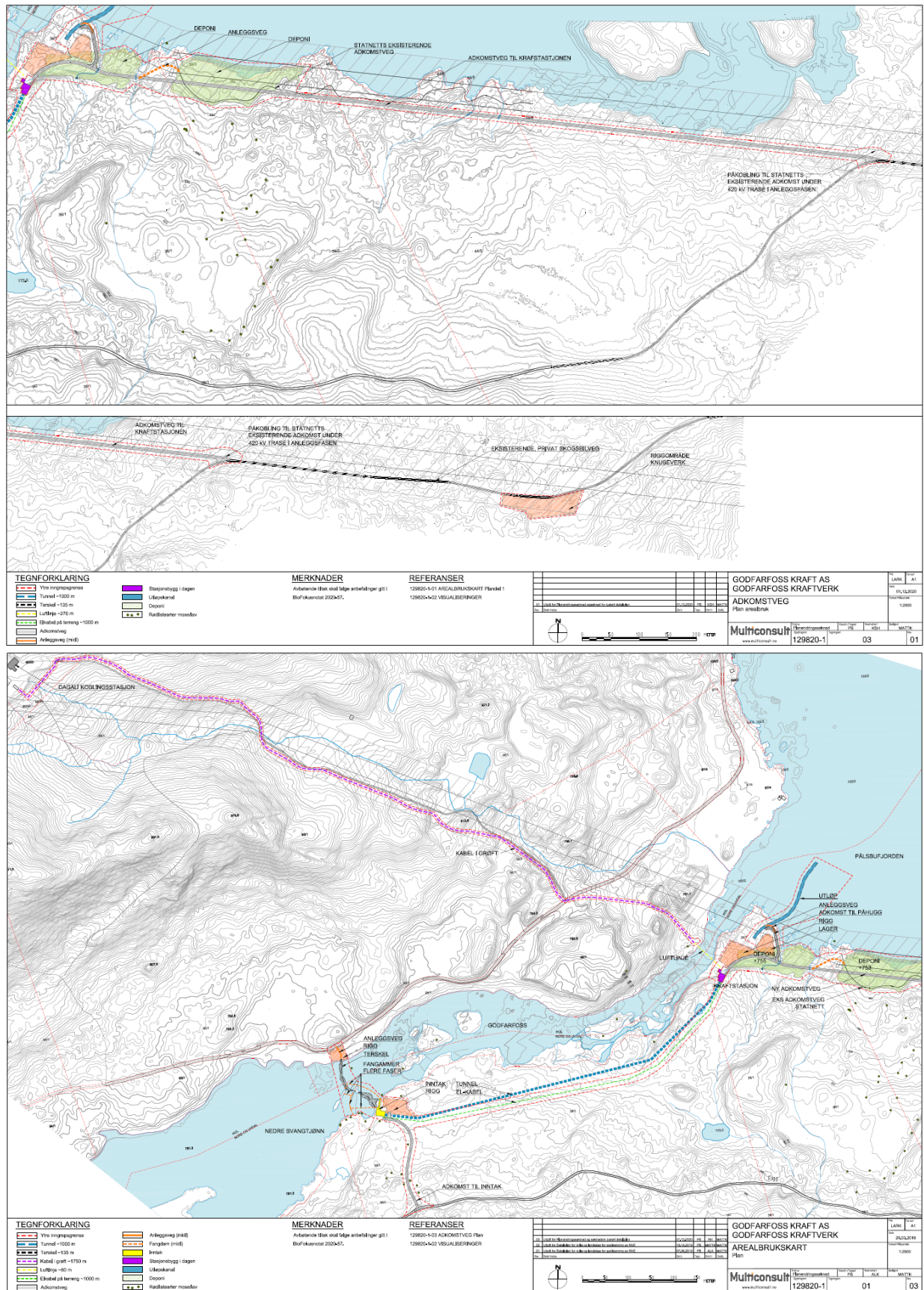
Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard
Godfarfoss Kraft AS v/Trygve Øderud
HOL KOMMUNE
MILJØDIREKTORATET
Naturvernforbundet i Buskerud
NORE OG UVDAL KOMMUNE
STATNETT SF
STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN
VIKEN FYLKESKOMMUNE

Vedlegg: Arealbruksplan hentet fra justert detaljplan for miljø og landskap mottatt 8.12.2020.

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: Skrive hvilket vedtak du klager på. Skrive hvilket resultat du ønsker. Opplyse om du klager innenfor fristen. Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.